

MAA- JA KOTITALOUS- NAISET

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen toimintakertomus 2013

Teema vuosille 2012–2014
"NÄE HYVÄ LÄHELLÄ"

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUS

TOIMINTA 2013

Kertomusvuosi oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n 20. toimintavuosi rekisteröityneenä yhdistyksenä. Perustamisvuosi on 1933. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on yleishyödyllinen yhdistys ja valtakunnallisen neuvontajärjestön keskusjärjestö.

Kulunut vuosi oli järjestön juhluvuosi, sillä Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ja monet piirikeskukset täyttivät 80 vuotta. Juhlavuoden tunnuslauseena oli Maa- ja kotitalousnaiset - Aitojen asioiden puolesta. Juhlavuotta vietettiin muun muassa järjestämällä huhtikuussa juhlaseminaari sidosryhmille Helsingissä, ja tuottamalla runokilpailun pohjalta Näe hyvä lähellä -runokirja. Syyskuun 24. päivä pidettiin Helsingin Vanhassa kirkossa Sadonkorjuun kiitoskonsertti, joka oli myös toimintavuonna eläkkeelle jääneen toiminnanjohtaja Liisa Niilolan läksiäiskonsertti. Järjestötoiminnassa vuosi huipentui marraskuun 16. päivänä pidettyyn järjestöväen yhteiseen juhlatilaisuuteen Tampereen yliopistossa, jonne kokoontui lähes 700 vierasta. Vuoden aikana aloitettiin myös Maa- ja kotitalousnaisten historiikin kirjoitustyö.

Toimintavuosi oli kolmivuotisen teeman ”Näe hyvä lähellä” toinen toteutusvuosi. Teema toteutui hyvin neljällä eri avaintulosalueella ja viestinnässä. Eniten julkisuutta saivat kotitalousneuvonnan kampanjat ja Maisema mahdollisuutena -sarja, joka toteutettiin yhteistyössä Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten maisemanhoidon asiantuntijoiden ja Maaseudun Tulevaisuuden toimittajien kanssa. Viestinnän näkökulmasta tärkeä uudistus oli uusien maajakotitalousnaiset.fi -nettisivujen avautuminen vuoden lopussa.

Kotitalouden avaintulostulosalueen osalta Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa vastattiin toimintavuonna kahdeksan ruoka- ja ravitsemusneuvontaan liittyvän valtakunnallisen hankkeen toteutumisesta yhteistyössä Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten asiantuntijoiden kanssa. Näissä hankkeissa järjestettiin vuonna 2013 lähes 450 tilaisuutta tai tapahtumaa, joilla tavoitettiin noin 53 000 kuluttajaa. Kaiken kaikkiaan näissä vuosina 2011–2013 toteutetuissa hankkeissa annettiin ruoka- ja ravitsemusneuvontaa 927 tapahtumassa 143 000 aikuiselle ja 24 000 lapselle.

Maiseman- ja luonnonhoidon neuvonnassa keskityttiin erityisesti aineistojen, toimintamallien ja palvelujen kehittämiseen. Esimerkkinä voidaan mainita Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan -hankkeessa asiantuntijoille tuotettu materiaali ja toimintamalli sekä Hevonen hoitaa luontoa – luonto hoitaa hevosta -julkaisuhankkeen käsikirjoitus. Maisemanhoidon asiantuntijat olivat erittäin aktiivisia valtakunnallisten asioiden mm. ympäristökorvausjärjestelmän kehitystyössä.

Yritysneuvonnassa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely palvelujen kehittämisen tueksi. Yritysneuvonnan palveluja kehitettiin erityisesti palvelumuotoilua hyödyntäen. Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle -hanke saatiin päätökseen.

Järjestön kaksivuotisen (2014–2015) Metsästä voimaa -kampanjan suunnittelu tiivistyi ja kampanjavuosien tapahtumia ja toteutusohjeita tarkennettiin. Kampanjaan valmistui sekä esite että opas.

Kertomusvuonna ilmestyi Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n julkaiseman KOTI-lehden 74. vuosikerta. Lehti ilmestyi vuoden aikana 10 kertaa. Sen tarkastettu levikki oli 10 775. Lukijoita arvioitiin olevan lähes 40 000. Loppuvuodesta käynnistettiin lehti uudistus, jossa sisältömuutosten lisäksi lehden nimi muuttui Koti ja maaseutu -nimiseksi vuoden 2014 alussa.

Tuotekehitystyötä jatkettiin viidessä tiimissä tuotteiden ja palveluiden kehittämiseksi. Asiantuntijoiden koulutusta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti painoalueina erityisesti oman substanssiosaamisen kehittäminen ja palvelumuotoilun hyödyntäminen kehitystyössä.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen ja piirikeskusten toimihenkilöt ovat tehneet tämänkin toimintavuoden aikana valtavan työmäärän erittäin hyvien tulosten aikaansaamiseksi. Toimihenkilöt ovat myös toimineet jäseninä ja asiantuntijoina monissa sekä alueellisissa että valtakunnallisissa työryhmissä ja hankkeissa. Ison ja arvokkaan panoksen järjestön toimintaan ovat tuoneet myös lukuisat luottamushenkilöt. Lämpimät kiitokset kaikille toimi- ja luottamushenkilöille! Ylpeänä voimme todeta: Hyvä Me Maa- ja kotitalousnaiset!

HALLINTO

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous

Yhdistyksen varsinainen kokous oli Tampereella 16.11.2013. Läsnä oli 35 varsinaista edustajaa.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen vuosittain myöntämän tunnustuspalkinnon sai kolme yhdistystä. Ensimmäisen sijan jakoivat Pitkäsenkylän maa- ja kotitalousnaiset Kalajoelta sekä Seinäjoen maa- ja kotitalousnaiset. Toisen sijan palkinnon sai Kyyjärven maa- ja kotitalousnaiset.

Kunniamaininnat annettiin lisäksi Ikaalisten Itäisen maamiesseuran naisosastolle, Kerälän ympäristön maatalousnaisille Suomussalmelle, Kieringin kyläseuralle Sodankylään sekä Kytökylän maa- ja kotitalousnaisille Haapavedelle.

Hallitus

Hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja	matkailuyrittäjä	Kaisu Merilä
Varapuheenjohtaja	maaseutuyrittäjä	Riitta Ryhänen
Jäsen	matkailuyrittäjä	Maija Saikko
-"-	kansanedustaja	Mirja Vehkaperä
-"-	maatalousyrittäjä	Ritva Mäkinieni
-"-	kasvihuoneyrittäjä	Sirke Lehtilä
Jäsen, sihteeri	toiminnanjohtaja	Liisa Niilola / Mirja Hellstedt

Hallituksen kokous pidettiin 7 kertaa. Hallituksesta olivat erovuorossa jäsenet Maija Saikko ja Sirke Lehtilä. Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin Maija Willman ja Rauni Miettinen.

JÄSENISTÖ

Jäsenjärjestöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n jäseniä ovat kaikki 11 ProAgria Keskusta sekä ProAgria Keskusten Liitto.

Maa- ja kotitalousnaisten piirijärjestöinä toimivat ProAgria Keskusten yhteydessä toimivat maa- ja kotitalousnaisten piirikeskukset.

Paikallistason toimintayksiköitä, maa- ja kotitalousseuroja, maa- ja kotitalousnaisten osastoja jne. järjestöllä oli 1483. Niissä toimi 53 747 maa- ja kotitalousnaista. (Vuoden 2012 tieto)

Kunniajäsenet

Kunniajäsenet emäntä Pirkko Kallio, Nivala, vuodesta 2003 ja maanviljelysneuvos Marja Kallio, Laukaa vuodesta 2009. Maakuntaneuvos ja Maa- ja kotitalousnaisten Keskusten pitkäaikainen puheenjohtaja Eeva Nurmi kutsuttiin kunniajäseneksi yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa Tampereella 16.11.2013.

TOIMIHENKILÖT

Kertomusvuonna yhdistyksen palveluksessa oli seuraavat toimihenkilöt:

Toiminnanjohtaja, päätoimittaja, MMM Liisa Niilola 1.5.1994 (1.8.1981) – 30.9.2013

Toiminnanjohtaja, päätoimittaja, MMM Mirja Hellstedt 1.10.2013 (kehitysjohtaja 15.8.–30.9.2013)

Kehityspäällikkö, maiseman- ja luonnonhoidon neuvonta MMM Hannele Partanen 1.1.1995- (5.2.1990)

Kehityspäällikkö, ravitsemusneuvonta, ETM Katja Pethman 1.2.2005-

Vanhempainvapaalla 3.3.2012–24.7.2013. Sijaisena ETM, FM Niina Rantakari 27.2.2012–31.8.2013

Projektipäällikkö ETM, FM Niina Rantakari 1.9.–31.12.2013

Kehityspäällikkö restonomi AMK, Miia Nätti 1.6.2011-. Vanhempainvapaalla 16.7.2012-

Järjestöpäällikkö, kotitalousopettaja Helena Velin 1.11.2009-

Viestintäpäällikkö, FM Johanna Saarikoski 11.8.2008-

Projektipäällikkö (RAY) Fil.yo Saana Sandholm 15.5.2011-

Toimituspäällikkö, ETM Taija Oksanen 29.8.2011–20.12.2013, vanhempainvapaalla 22.8.2012–20.12.2013, sijaisena MMM Kirsi Väisänen 1.8.2012-20.12.2013

Toimituspäällikkö MMM Kirsi Väisänen 21.12.2013- (1.8.2012)

Markkinointisihteeri, tietohallintomerkonomi Leena Grön 1.1.2001- (1.4.1998)

TOIMINTA

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n tehtäviin valtakunnallisena keskusjärjestönä kuului koko järjestön toiminnan suunnittelu, tuotekehitys, valtionapuasioiden hoito,

järjestön asiantuntijoiden koulutuksesta huolehtiminen yhdessä ProAgria Keskusten Liiton kanssa ja laaja koko järjestöä palveleva sidosryhmätoiminta. Tuloseskustelut käytiin syksyllä 2013 jokaisen piirikeskuksen kanssa. Hankkeiden toteuttaminen on keskeinen osa keskusjärjestön toimintaa. Keskusjärjestö toteuttaa tai on mukana projekteissa, jotka joko suoraan tai välillisesti palvelevat kentän tarpeita. Toteutetut hankkeet on esitelty avaintulosalueiden kohdalta.

Tuotekehitystiimit

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimi: Asta Asunmaa (Etelä-Pohjanmaa), Marjut Länsiniemi (Satakunta) / Eeva-Liisa Kivimäki (Keski-Suomi), Satu Pirttilä (Häme), Niina Rantakari (MKNK) ja 22.8. alkaen Katja Pethman (MKNK).

Maisemanhoidon tuotekehitystiimi: Laura Blomqvist (Etelä-Suomi), Saara Ryhänen (Etelä-Savo), Sanna Seppälä (Länsi-Suomi), Hannele Partanen (MKNK).

Yritysneuvonnan tuotekehitystiimi: Soili Hypén (Kainuu), Satu Nurmi (Häme), Marja Niskanen (Pohjois-Savo) ja Mirja Hellstedt (MKNK).

Järjestötiimi: Ritva-Liisa Nisula (Keski-Pohjanmaa), Outi Penttilä (Pirkanmaa), Mervi Kukkonen (Etelä-Savo), luottamushenkilönä Eeva Nurmi (Häme) sekä Liisa Niilola, Johanna Saarikoski ja Helena Velin (MKNK).

Viestintätiimi: Johanna Hylkilä (Keski-Pohjanmaa), Leena Lahdenvesi-Korhonen (Etelä-Savo), Emma Pikkarainen (Länsi-Suomen ProAgria) sekä Johanna Saarikoski (MKNK).

Kansainvälinen toiminta

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry on Maailman maaseutunaisten (The Associated Country Women of the World) ACWW:n jäsen.

Jäsenyys / edustus eri toimielimissä ja organisaatioissa

Alfred Kordelinin säätiön Jaakko Kolmosen rahaston lautakunta, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt

Green Care -yhdistys, hallituksen puheenjohtaja Eeva Nurmi

Kansainvälisen kuluttajan oikeuksien päivän toimikunta, jäsen Katja Pethman / Niina Rantakari

Kotitalouksien omatoimisen varautumisen toimikunta KOVA, jäsen Helena Velin

Kotitalous- ja kuluttaja-asiain neuvottelukunnan jäsen Liisa Niilola, varajäsen Katja Pethman

Kuluttaja-asiain neuvottelukunta / TEM, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt

Kylämatkailu – hankkeen ohjausryhmä, jäsen Hannele Partanen

Maakuntien Parhaat, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt

Maaseudun tukihenkilöverkko, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, jäsen Liisa Niilola, varajäsen Mirja Hellstedt

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Kansalaisjärjestöryhmä, jäsen Eeva Nurmi

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Luonto- ja maisemapalvelut – teemaryhmä, varapj. Hannele Partanen
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Matkailun teemaryhmä, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä / MMM, RuokaSuomi, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt
 Maatalouskonesäätiön hallintoneuvosto, jäsen Helena Velin
 Maatalousnaisten tukisäätiö, hallituksen jäsen ja sihteeri Liisa Niilola
 Maito ja Terveys ry, hallituksen jäsen Katja Pethman / Niina Rantakari
 Maitohygienialiitto, johtokunnan jäsen Liisa Niilola
 Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman seurantakomitea/MMM, jäsen Liisa Niilola / Mirja Hellstedt, varajäsen Sanna Lento-Kemppi
 MTK:n kuluttajatyöryhmä, jäsen Liisa Niilola
 MTK:n naistyöryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Naisjärjestöjen Keskusliitto, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry jäsenjärjestö
 Naisten Valmiusliitto, hallituksen jäsen Helena Velin, varajäsen Eeva Nurmi
 OK- opintotoiminnan keskusliitto, hallitus varajäsen Liisa Niilola
 PerinneElo, perinnebiotooppiryhmän jäsen Hannele Partanen
 ProAgria Keskusten Liiton johtoryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Rakennusperintö.fi, jäsen Hannele Partanen
 Työtehoseuran valtuuskunta, jäsen Liisa Niilola
 Vapepa, keskustoimikunta, jäsen Eeva Nurmi
 Walter Ehrstömin säätiö, hallituksen jäsen Liisa Niilola
 Ympäristöpalvelut – työryhmä, jäsen Hannele Partanen

VIESTINTÄ

Viestintästrategian toteuttaminen

Vuoden aikana tuettiin yhtenäistä viestintää luomalla asiakirjapohjia toimihenkilöiden käyttöön. Lisäksi päivitettiin viestintäohje. Aloitettiin sidosryhmä uutiskirjeen suunnittelu sidosryhmäviestinnän parantamiseksi.

Mediatiedotus

Vuonna 2013 lähetettiin kaikkiaan 16 mediatiedotetta. Käytössä oli ePressi.com-tiedotteenjako palvelu. Tiedotteiden aiheina oli muun muassa juhlavuosi ja sen tapahtumat, Ruokaneuvot -sähköpostipalvelu, perhehoitohankkeen tulokset, uuden toiminnanjohtajan valinta, Lähiruoka, Hevi-etsivä, Porkkanalla painat pidempään ja Biojäte paastolle -hankkeet sekä vuosikokouksen valinnat ja kokouksessa jaetut tunnustuspalkinnot. Piirikeskusten tiedotustyötä tuettiin tekemällä heidän käyttöönsä tiedotepohjia, ja niitä käytettiin hyvin maakunnallisessa tiedotuksessa. Tietoon saatuja lehti-, radio- ja televisiojuttuja sekä netti uutisia on noin 450.

Maaseudun Tulevaisuudessa julkaistiin 12 jutun Maisema mahdollisuutena -sarja, joka toteutettiin yhteistyössä toimituksen ja maisemasuunnittelijoiden kanssa.

Vuoden kampanjoista, hankkeista ja teemoista tuotettiin artikkelipohjia myös ProAgria Keskusten asiakaslehtiin.

Verkkoviestintä

Verkkosivu-uudistus jatkui yhteistyössä Exove Designin ja ProAgraria Keskusten Liiton kanssa. Työhön liittyi sivuston ulkoasun ja rakenteen suunnittelua, sisältöjen siirtämistä ja muokkaamista sekä uusien sisältöjen tuottamista sekä päivittämistä sivuille. Lisäksi keväällä koulutettiin piirikeskusten päivittäjiä uuteen järjestelmään. Uudet sivut julkaistiin 4.11.2013. Palaute uusista sivuista on ollut myönteistä.

Vanhoilla sivuilla vieraili 82 600 yksittäistä kävijää ja uusilla sivuilla loppuvuoden aikana 6 837. Kaikkia käyntejä vanhoilla sivuilla oli yhteensä 112 000 ja uusilla noin 10 000. Uudet sivut kiinnostivat kävijöitä, sillä käynnillä tarkasteltiin keskimäärin 4,7 sivua (vanhoilla sivuilla 2,5 sivua). Sivulla vietettiin aikaa keskimäärin 3,5 minuuttia (vanhoilla sivuilla alle kaksi minuuttia). Katsotuinta sisältöä uusilla sivuilla oli sivut Asiantuntijat, Palvelut, Järjestötoiminta sekä Tapahtumakalenteri. Tunnuksia uusien sivujen Yhdistyssivuilla kysyttiin useammin kuin aikaisemmin. Tunnuskyselyjä netin kautta tuli viime vuonna kaikkiaan 24 (edellisvuonna 11). Jäseneksi halusi verkon kautta liittyä 54 henkilöä.

Verkossa pidettiin myös kahta blogia, Netti ohoi! ja Älä ruoki hukkaa – Biojäte paastolle -hankkeille. Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivuilla jaettiin uutisia, vinkkejä ja linkkejä läpi vuoden ajankohtaisista asioista. Sivua seurasi vuoden lopulla hieman alle 1 200 fania (edellisvuoden lopulla 750 fania).

Muu ulkoinen viestintä

Helsingin Rautatien torilla järjestetyssä Herkkujen Suomi -tapahtumassa (22.–24.8.) oltiin mukana Ruisleipätalkoot -teemalla. Messukävijöille annettiin vinkkejä ruisleivän leipomisesta ja osastolta oli mahdollisuus ostaa ruisleivän juurta. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus organisoivat myös maa- ja metsätalousministeriön Laatuketjun ruokahävikiteemaan liittyvän osaston ja toimi siellä myös asiantuntijana. Osastolla annettiin neuvontaa ruokahävikin vähentämiseksi. Kaiken kaikkiaan tapahtumassa vieraili yli 64 000 henkilöä.

Sidosryhmäviestintä

Sidosryhmille kerrottiin toiminnasta heitä tavattaessa erilaisissa tilaisuuksissa ja kokouksissa.

Viestintä yhdistyksille

Lokakuun puolivälissä jäsenyhdistyksille lähetettiin vuosittainen yhdistyskirje. Kirjeitä postitettiin kaikkiaan yli 1400 kpl. Yhdistyskirje lähetettiin kaikille yhdistyksille lokakuussa. Kirjeessä tiedotettiin mm. toiminnanjohtajan vaihtumisesta, Maa- ja kotitalousnaisten historiikista, Metsästä voimaa -kampanjasta, Naisvoimaa-päivästä ja Maitokummi-keräyksestä.

Yhdistysten käyttöön tehtiin tiedote- ja ilmoituspohjia viestinnän tueksi. Pohjat oli ladattavissa Yhdistyssivuilta.

Jäsenistölle viestittiin myös Facebookissa olevan ryhmän kautta. Ryhmässä kannustettiin jäseniä jakamaan yhdistystoiminnan hyviä käytäntöjä ja ideoita. Lisäksi piirikeskuksille tuotettiin sisältöä jäsenviestinnässä hyödynnettäväksi.

Sisäinen viestintä

Normaalin arkiviestinnän lisäksi Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa koottiin ja lähetettiin sähköpostitse kuusi neuvojatiedotetta ja tuotettiin sisältöä ProAgria-ryhmän Ketjukas -tiedotteeseen.

VÄLITYSTUOTTEET

Uusia välitystuotteita olivat naisten oranssinvärinen Pikee-paita ja juhluvuoden T-paita, juhluvuoden huivi, järjestöliivi, Maan mainio mies T-paita, juhluvuoden kaula- ja rannekoru, emännän viiri sekä Näe hyvä lähellä -runokirja.

JULKAISUT JA MATERIAALIT

Kirjailija FT Kirsti Manninen aloitti Maa- ja kotitalousnaisten historian kokoamisen historiikiksi, jonka työnimenä on Omat avaimet.

Juhluvuoden kunniaksi teetettiin Maa- ja kotitalousnaisten kahdeksasta vuosikymmenestä kertovat roll-up -kuvatelineet. Uudet roll-up -kuvatelineet tehtiin myös järjestön yleistoiminnan, avaintulosalueiden ja KOTI-lehden esittelyyn.

Ammatti- ja järjestölehti KOTI

KOTI-lehti on järjestön oma ammatti- ja järjestölehti, jota julkaisee Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry. Toimintavuonna ilmestyi lehden 74. vuosikerta. Vuoden aikana lehti ilmestyi 10 kertaa, ja sen tarkastettu levikki oli 10 775 (LT 7.5.2013). Lukijoita arvioitiin olevan liki 40 000. Markkinoinnista huolehti reilut 600 asiamiestä. Lehti on ollut kaikkien tilattavissa eikä se ole sidottu järjestön jäsenyyteen. Lehdellä oli myös omat nettisivut osoitteessa www.kotilehti.fi.

Aihepiireistä lukijoita ovat kiinnostaneet eniten seuraavat aihealueet: terveys ja hyvinvointi, ruoka ja ravitsemus, maaseudun ihmiset, käsityöläiset ja muut maaseudun yrittäjät, asuminen ja kodinhoito sekä puutarhanhoito ja käsityöt.

KOTI-lehti oli mukana Farmari maatalousnäyttelyssä (3.-6.7.) Seinäjoella. Näyttely houkutteli paikalle yli 100 000 vierasta.

Toimintavuonna alettiin suunnitella lehti uudistusta, jonka myötä lehden nimi muuttui Koti ja maaseutu -nimiseksi vuoden 2014 alussa. Lehti uudistuksen tavoitteena oli entistä luettavampi lehti. Osa jutuista tehdään jatkossa lyhyempinä. Valokuvien määrää ja laatua parannetaan, ja maaseudun ihmisiä sekä järjestöä tuodaan enemmän esille.

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTA ERI AVAINTULOSALUEILLA

AVAINTULOSALUE 1. HYVÄ RUOKA LÄHELLÄSI

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimissä suunniteltiin Metsästä voimaa -kampanjan ruokaosoiden toteutusta, valtakunnallisten hankkeiden aineistoja, toteutusta ja

koulutusta, uusia Ruokakoulu-palvelutuotteita sekä koulutuspäiviä. Lisäksi tiimi kommentoi verkkosivu-uudistuksen vaiheita kotitalousneuvonnan sisältöjen osalta.

Kotitalousneuvonnan kehityspäällikkö kirjoitti KOTI-lehteen ruoka- ja ravitsemusartikkeleita sekä osallistui lehden uudistuksen suunnitteluun. Järjestöpäällikkö laati KOTI-lehteen järjestön 80-vuotisjuhlavuoden numeroon juhlakahvitarjoilujutun ohjeineen. Loppuvuodesta kehitettiin Ruokaneuvot-konseptia, jossa tuodaan tiedotuksella esiin Maa- ja kotitalousnaisten ruokaohjeita ja ruoka-asiantuntijoita.

Kotitalousneuvonnan lukuisat hankkeet työllistivät kehityspäällikön lisäksi myös projektipäällikön loppuvuonna 2013.

Viljasta virtaa -teema

Viljasta virtaa -teema jatkui vuoden 2013 aikana. Teemassa kannustettiin nauttimaan monipuolisesti viljasta ja leivästä. Aihetta käsiteltiin tammikuussa kotitalous- ja yritysneuvojen koulutuspäivillä, jotka järjestettiin yhteistyössä Myllyn Paras Oy:n kanssa. MKNK tuotti Myllyn Parhaan kanssa yhteistyössä myös Täyttä hyvää jyvistä -esitteen (noin 21 000 kpl), jota toimitettiin piiri- ja aluekeskuksille jaettavaksi mm. messuilla, ruokakursseilla ja luennoilla.

Edellisenä vuonna alkaneessa Leipätiedotuksen yhteistyöhankkeessa järjestettiin kevään 2013 aikana 66 lapsiperheille suunnattua Veikeä vilja, kiva kuitu -tilaisuutta. Terveelliseen ruokailuun, kuidun saannin lisäämiseen ja sokerin käytön vähentämiseen kannustavissa toiminnallisissa tilaisuuksissa oli 2500 osallistujaa, joista reilu 1000 oli aikuisia ja noin 1500 lapsia.

Vilja oli esillä myös 1.-2. -luokkalaisten yli 2900 lasta ja 300 aikuista tavoittaneissa Viljan tie -tapahtumissa, joissa tutustuttiin mm. viljan reittiin pellolta lautaselle sekä monipuoliseen ravitsemukseen. MKNK osallistui tapahtuman toimintamallin ja aineiston suunnitteluun ja koordinoi 60 tapahtuman toteuttamisen. MKNK myös raportoi toteutetun hanketyön Leipätiedotus ry:lle. Kokonaisuus oli osa maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa hanketta.

Aistit avoinna Hevi-etsivän arvoituksissa ja metsäretkillä

Edellisenä vuonna alkanut maa- ja metsätalousministeriön rahoittama Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus -hanke jatkui koululaistapahtumin, joissa kasviksiin, marjoihin ja hedelmiin tutustuttiin Sapere-menetelmän mukaisesti kaikin aistein. MKNK tiedotti tapahtumista lehdistötiedotteella ja koordinoi 79 toiminnallisen tapahtuman toteuttamisen. Palautteen saamiseksi tehtiin palautekysely ja järjestettiin kasvisvinkkilpailu tapahtumaan osallistuneille luokille. Kertomusvuonna tapahtumissa oli yli 7200 osallistujaa.

MKNK koordinoi Arkiset Aromit ry:n kanssa yhteistyössä toteutettuja Aistirata -luontoretkiä. Retkiä järjestettiin 16 ja niille osallistui 850 lasta ja aikuista. MKNK tuotti piiri- ja aluekeskusten käyttöön tiedotepohjan.

Näe hyvä lähelläsi, Porkkanalla painat pidempään ja Älä ruoki hukkaa - Biojäte paastolle

Kuluttajien tietoa ja kiinnostusta lähiruuasta ja lähiruuan tuottajista lisättiin Näe hyvä lähelläsi -hankkeella. Yhteensä hankkeessa järjestettiin 70 tapahtumaa, joihin osallistui 23 570 henkilöä. Tapahtumissa tehtiin kysely lähiruuasta, ja kaikkien vastaajien kesken arvottiin palkinto.

Porkkanalla painat pidempään -hankkeessa järjestettiin varuskunnissa ja oppilaitoksissa 94 ”smoothiebaaria”, joilla tavoitettiin yli 12 500 nuorta. Näistä lähes 10 000 oli hankkeen kohderyhmän mukaisesti miehiä. Hankkeessa lisättiin kiinnostusta kasviksiin ja terveellisiin ruokatottumuksiin toiminnallisella tapahtumalla, jossa tarjottiin kasvis-hedelmäsmoothieita ja mitattiin puristusvoimaa. Tapahtumaan osallistuneita kannustettiin vastaamaan kyselyyn, johon vastanneiden kesken arvottiin palkinto.

Älä ruoki hukkaa - biojäte paastolle -hankkeen tavoitteena oli vähentää kotitalouksien ja koulujen ruokahävikkiä. Hankkeessa järjestettiin yhteensä 46 tilaisuutta kouluissa, joilla tavoitettiin 2900 lasta ja yli 200 aikuista. Lisäksi järjestettiin yhteensä kuusi kuluttajatapahtumaa Kuluttajaliiton organisoimalla Hävikkiviikolla marraskuussa. Tilaisuuksissa tavoitettiin lähes 1500 kuluttajaa.

MKNK vastasi kaikkien hankkeiden toimintamallin ja aineiston suunnittelusta, aineiston tuottamisesta sekä tarvikkeiden hankkimisesta ja toimittamisesta piiri- ja aluekeskuksille. Lisäksi suunniteltiin ja toteutettiin MKN piiri- ja aluekeskusten ruoka-asiantuntijoiden koulutus ja koordinoitiin hanketapahtumat valtakunnallisesti. MKNK myös tiedotti hankkeista ja tuki MKN piiri- ja aluekeskusten paikallista markkinointia. Hankkeet olivat MMM:n rahoittamia. Vielä vuoden 2014 puolelle jatkuvaa Älä ruoki hukkaa – Biojäte paastolle hanketta rahoitti MMM:n Laatuketju.

Koristelua Ruokakoulussa, ravitsemussuositusuhanke työn alla, näkyvyyttä messuilla

Yhteistyössä kotitaloustiimin kanssa suunniteltiin ja tuotettiin Ruokakoulu-palvelutuote ”Koristele ja kuorruta”.

MKNK koordinoi Ruokaneuvot-sähköpostipalvelua ruokaneuvot@maajakotitalousnaiset.fi, jossa arkipäivisin päivystävä ruoka-asiantuntija vastasi kuluttajien ruoka-aiheisiin kysymyksiin. Useimmat kysymykset koskivat juhla järjestelyjä ja vilkkainta aikaa palvelussa oli kevään juhlien alla sekä ennen joulua.

Kuluttajaliiton hallinnoiman Syö hyvää -hankkeen sisältöä, toteutusta ja aineistoa suunniteltiin syksyn mittaan useassa yhteistyöpalaverissa. Lisäksi MKNK käsikirjoitti lapsiperheille tarkoitetun esitteen sisällön.

Hankkeet

Porkkanalla painat pidempään – Kasviksia nuorten miesten ruokavalioon rahoittaja MMM (2012–2013)

Näe hyvä lähelläsi -lähiruokapäivät: rahoittaja MMM (2013)

Älä ruoki hukkaa - Biojäte paastolle, rahoittaja MMM, Laatuketju (2013)

Hevietsivä ja kasvisaarten arvoitus, rahoittaja MMM (2012–2013)

Yhteistyöhankkeet

Viljasta virtaa, Leipätiedotus ry, rahoittaja MMM (2012–2013)

Viljan tie, Leipätiedotus ry, rahoittaja MMM (2013)

Aistirata -retket, Arktiset Aromit ry, rahoittaja MMM (2013)

Syö hyvää, Kuluttajaliitto, rahoittaja RAY (2013 - 2016)

Lisäksi suunniteltiin tulevaa toimintaa ja laadittiin hakemukset, joilla haettiin rahoitusta kahdelle uudelle kotitalousneuvonnan hankkeelle. MKNK osallistui yhteistyökumppanina myös kahden Leipätiedotuksen hankehakemuksen valmisteluun.

Koulutuspäivät

Kotitalous- ja yritysasiantuntijoiden koulutuspäivät 29.–30.1.2013

AVAINTULOSALUE 2. TUNNE OMA LÄHIMAISEMASI 2013**Ehdotukset ympäristökorvauksen ja Leaderin kehittämiseen**

Maisemanhoidon asiantuntijat olivat aktiivisia ympäristökorvausjärjestelmien ja Leaderin kehittämisessä. Asiantuntijat olivat mukana MMM:n ”Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen -korvauksen työryhmässä sekä Leader-työryhmässä.

Tuotekehitys

Maisemanhoidon tuotekehitystiimi arvioi kehitysehdotuksineen nykyiset tuotteet ja niiden markkinointitoimenpiteet. Maisemanhoidon tuotteistamiseen annettiin koulutusta ja seurattiin Etelä-Suomen piirikeskuksen tekemää tuotteistamistyötä. Vieraslajia koskeva toimintamalli valmistui. Rantojen monikäyttösuunnitteluun liittyviä tuotteita alettiin suunnitella. Nettisivuille tehtiin tuoteselostukset tärkeimmistä tuotteista. Aloitettiin yhteistyösuunnitelmat tuotteiden kehittämisestä ProAgrian Ympäristöpalvelut -työryhmän kanssa.

Uusi julkaisu

Maisemanhoidon asiantuntijoille tehtiin vieraslajien torjuntaa koskeva pp-esitys.

Hankkeet

Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan -hankkeessa valmistui asiantuntijoille materiaalia ja toimintamalli hankkeisiin. Hevonen hoitaa luontoa – luonto hoitaa hevosta -julkaisuhankkeessa saatiin käsikirjoitus valmiiksi. Samoin haettiin rahoitusta hankkeelle Kaunis maisema – herkullinen ruoka.

Paikkatieto-ohjelma asiantuntijoiden käytössä

Asiantuntijat alkoivat käyttää Paikkatieto-ohjelmaa säännöllisesti työssään. Ohjelman käyttö laajensi mahdollisuuksia tehdä tarjouksia erilaisiin maisemaan liittyviin tarjouspyyntöihin. Ohjelmaa hyödynnettiin myös useammassa Arvokaiden maisema-alueiden inventointityössä.

Koulutusta valtakunnallisesti ja alueellisesti

Maatalouden LUMO-neuvottelupäivä järjestettiin yhdessä sidosryhmien kanssa. Omissa koulutuspäivissä helmikuussa keskityttiin maisemanhoidon neuvonnan ajankohtaisiin asioihin ja tuotteisiin. Syksyn koulutuspäivät painottuivat maiseman tuotteistamiseen. Kaupunkiniityistä ja maisemapelloista käytiin luennoimassa sekä valtakunnallisissa että alueellisissa tilaisuuksissa. Osallistuttiin palvelumuotoilu-koulutukseen.

Tiedottaminen

Maisemanhoidon neuvontaa markkinoitiin sidosryhmille eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Tiedotuksellisesti tärkeintä oli yhteistyö Maaseudun Tulevaisuuden kanssa, lehdessä julkaistiin 12 jutun sarja ”Maisema mahdollisuutena” yhteistyössä maisemasuunnittelijoiden kanssa. Osallistuttiin nettisivujen uudistamiseen maisemanhoidon neuvonnan osalta.

Neuvojen verkosto laajeni

Valittiin uudet maisemanhoidon neuvojat Keski-Suomeen ja Lappiin.

Hankkeet

Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan, rahoittaja Suomen Kulttuurirahasto
Hevonen hoitaa luontoa – luonto hoitaa hevosta, julkaisu, rahoittaja
Maaseutuverkosto

Koulutuspäivät

Maatalouden LUMO -neuvottelupäivä 6.2.2013
Vesilaki, energiapuu ja maisema 7.2.2013
Maiseman tuotteistaminen 29.–30.10.2013

AVAITULOSALUE 3. YRITTÄJYYDELLÄ JA YHTEISVOIMIN HYVINVOINTIA MAASEUDULLE

Asiakastyytyväisyyskysely

Maa- ja kotitalousnaisten yritysneuvonnan palveluista tehtiin asiakastyytyväisyyskysely. Vastauksia saatiin noin 50 yritykseltä, jotka edustivat mm. elintarvike-, pitopalvelu-, käsityö- ja Green Care -yrityksiä.

Kyselyn tulosten mukaan Maa- ja kotitalousnaisten yritysneuvonnan palvelut koetaan erityisesti hyödyllisinä, käytännönläheisinä, monipuolisina ja riittävästi tietoa antavina.

Maa- ja kotitalousnaisten yritysasiiantuntijoiden koettiin onnistuneen erityisesti tavoitettavuudessa, asiantuntemuksessa, palvelualltiudessa, luotettavuudessa ja ystävällisyydessä.

Tuotekehitys

Yritysneuvonnan tuotekehitystiimissä arvioitiin yritysneuvonnan palvelut ja aloitettiin palveluiden kehitystyö. Asiakaslähtöisten palveluiden kehittämisessä panostettiin asiantuntijoiden palvelumuotoilun menetelmien osaamisen kehittämiseen ja Maa- ja

kotitalousnaisten sekä ProAgria Keskusten Liiton tuottamien materiaalien hyödyntämiseen osana palvelujen tuottamista.

Maakuntien Parhaat -merkkiin liittyvän toiminnan kehittäminen

Maakuntien Parhaat -merkkiin liittyvää kehitystyötä jatkettiin yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Tietoa merkistä jaettiin erilaisissa sidosryhmätapaamisissa, tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle -hankkeen toinen osa päättyi helmikuussa 2013. Hankkeen vastuullisena vetäjänä toimi kehityspäällikkö Miia Nätti 30.6.2012 asti ja toiminnanjohtaja Liisa Niilola 1.7.2012–28.2.2013.

Hankkeessa järjestettiin 9 vanhusten perhehoidon info- ja rekrytointitilaisuutta, joissa tavoitettiin 40 henkilöä. Heille kerrottiin vanhusten perhehoidosta ja koulutusmahdollisuuksista. Tilaisuuksilla oli kysyntää ja niitä pidettiin tarpeellisena. Monta halukasta kuntaa jäi hankkeen ulkopuolelle.

Hankkeessa toteutettiin myös opinnäytetyö yhteistyössä Kymenlaakson ammatti- korkeakoulun opiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyön aihe oli Maaseutu ympäristön käyttö sekä sen lisäarvo ja vaikutukset vanhusten perhehoidossa. Opinnäytetyön tulokset osoittivat mm. sen, että maaseutu ympäristössä toimivat perhehoitokodit ovat ihanteellinen asumispalveluvaihtoehto vanhuksille. Maaseutu ympäristössä sijaitsevat asuinrakennukset ovat pääsääntöisesti tilavia ja piha-alueet ovat laaja-alaisia. Tällainen asumisympäristö mahdollistaa kodinomaisen asumisen ja vanhusten yksilöllisen hoidon toteutumisen ja vapauden tunteen kokemisen.

Koulutuspäivät

Yritysasiantuntijoiden koulutuspäivät palvelumuotoiluteemalla 12.3. ja 6.5.2013

Muu toiminta

Toimintavuoden aikana tehtiin useampi hankehakemus tukemaan yritysneuvonnan kehitystä ja yhteistyön lisäämiseksi eri toimialojen kanssa. Yritysneuvonnan kehityspäällikön vanhempainvapaan vuoksi yritysneuvonnan avaintulosalueen tehtävät hoidettiin osa-aikaisesti ostopalvelun avulla, mistä johtuen kaikkia toimintasuunnitelman tavoitteita ei saavutettu.

AVAINTULOSALUE 4. JÄRJESTÖ LÄHELLÄ

Maa- ja kotitalousnaisten juhluvuosi

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ja monet piirikeskukset täyttivät toimintavuonna 80 vuotta. Juhlavuoden tunnuslauseena oli Maa- ja kotitalousnaiset - Aitojen asioiden puolesta. Vuotta juhlistettiin mm. seuraavilla tavoilla:

- yhteistyökumppaneille järjestettiin juhlaseminaari Helsingissä 11.4.
- runokilpailun julistettiin teemalla ”Näe hyvä lähellä”. Kilpailu tuotti 286 runoa 103 eri kirjoittajalta. Runokilpailun voitti nivalalainen Maria Isoaho runolla Ritareita. Valinnan tekivät äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori Liisa Viirimäki, opettaja Oili Jokinen, runoharrastaja Milja Komi, agrologi AMK Suvi Malin sekä Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen edustajana toiminnanjohtaja Liisa Niilola
- Sadonkorjuun kiitoskonsertti pidettiin Helsingin Vanhassa kirkossa 24.9. Konsertti oli myös eläkkeelle jääneen toiminnanjohtaja Liisa Niilolan läksiäiskonsertti.
- järjestöväen 80-vuotisjuhla järjestettiin 16.11. Tampereen yliopistossa. Tilaisuuteen saapui lähes 700 vierasta.
- kirjailija, FT Kirsti Manninen aloitti Maa- ja kotitalousnaisten historiikin kirjoitustyön.

Naisvoimaa-päivää vietettiin toista kertaa

Naisvoimaa-päivää vietettiin toista kertaa helmikuun alussa. Yhdistyksiä oli ohjeistettu viettämään päivää kirjastoissa esittelemällä omien yhdistysten toimintaa 80-vuotisen juhluvuoden Aitojen asioiden puolesta -tunnuslauseen mukaisesti. Tapahtumissa opastettiin myös hyödyntämään suomalaisia marjoja antamalla smoothien valmistusvinkki maistiaisten kera sekä kasvattamaan erilaisia versoja omalla ikkunalaudalla.

Järjestökampanjana Auringonkukkatempaus

Järjestön juhluvuoden kunniaksi yhdistykset kasvattivat auringonkukkia ja ilahduttivat niillä kaupunkien ja taajamien naisia elo-syyskuussa. Kukkiin oli liitetty viesti, joka sisälsi seuraavan vetoomuksen: ”*Tämän kukan myötä toivotamme sinulle iloista päivää. Maukas kotimainen ruoka, viihtyisä ympäristö ja elinvoimainen maaseutu ovat meille kaikille tärkeitä. Toimitaan niin, että voimme nauttia niistä jatkossakin.*”

Metsästä voimaa -kampanjan suunnittelu ja toteutus käynnistyi

Järjestön kaikkia neuvonta-aloja sekä järjestötoimintaa koskeva Metsästä voimaa -kampanjaa 2014–2015 alettiin suunnitella. Sidosryhmäyhteistyötä tehtiin erityisesti kampanjan suunnitteluvaiheessa useiden organisaatioiden kanssa. Aihetta käsiteltiin myös piirien toiminnanjohtajien ja puheenjohtajien syysseminaarissa 24.–25.9. Helsingissä. Metsästä voimaa -kampanjan esite valmistui, ja opas tuli painovalmiiksi.

Maitokummi-keräys

Toimintavuonna päättyi ensimmäinen Maitokummi-keräys, joka tuotti kuluneen vuoden aikana noin 2 300 euroa. Maitokummi-kampanjalla kerättiin varoja

tansanialaisten lasten maitoannoksiin, joita ensimmäisen keräyksen aikana pystyttiin tarjoamaan yli 70 000. Toimintavuonna saatiin uusi keräyslupa, ja keräys jatkuu 27.2.2015 saakka. Kampanjaa varten painatettiin keräystä esittelevä kortti.

Uutta yhdistystoimintaa

Uudenlaisen yhteisöllisyyden toimintakanavaksi perustettu Naisvoimaa-yhdistys on toiminut vuodesta 2011. Jenny ja Antti Wihurin rahaston apurahan turvin tehdyn kehityshankkeen loppuraportti toimitettiin toimintavuotena säätiölle. Verkossa toimiva yhdistys on riippumaton toimintaan mukaan haluavan henkilön asuinpaikasta ja siellä voi myös ajallisesti olla silloin kun itselle parhaiten sopii. Tämä edesauttaa harvaan asutuilla maaseutualueilla naisten yhteistoimintaa ja ehkäisee syrjäytymistä. Samalla se voi toimia maaseutua ja kaupunkia lähentävästi. Naisvoimaa-yhdistykseen liittyi toimintavuonna 14 uutta jäsentä.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n toimesta perustettiin lokakuussa pääkaupunkiseudulle Metropolin Maa- ja kotitalousnaiset ry. Perustamiskokouksessa oli paikalla 27 perustajajäsentä, ja vuoden lopussa jäseniä oli jo yhteensä 40.

Netti ohoi! maaseudun ikääntyvät sosiaalisen median käyttäjiksi

Netti ohoi! -projekti on Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n kolmivuotinen projekti 2011–2013. Projektin rahoitus on Raha-automaattiyhdistys RAY:lta. Yhteistyökumppanina projektissa on Eläkeliitto.

Projektin ohjausryhmässä olivat vuonna 2013 verkkoluotsi Eeva Nurmi ja toiminnanjohtaja Liisa Niilola sekä Etelä-Karjalan toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi. Eläkeliiton edustajina ohjausryhmässä olivat Etelä-Hämeen toiminnanjohtaja Jukka Uola sekä Eläkeliiton viestintäpäällikkö Vesa Toikka. Projektin vapaaehtoistyöntekijöitä eli verkkoluotseja ohjausryhmässä edusti Helena Velin. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2013 kaksi kertaa.

Projektissa on mukana seuraavat yhdeksän Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusta: Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Häme, Kainuu, Keski-Pohjanmaa ja Oulu yhteistyössä, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo ja Satakunta.

Netti ohoi! on opastanut maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median käyttäjiksi kahdella tavalla: kouluttamalla vertaistukiohjaajia eli verkkoluotseja ja ryhmäkoulutuksilla kansalaisopistossa. Verkkoluotsien tehtävänä on ollut vertaistukiohjaajina ohjata maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median ja tietokoneen monipuolisen hyödyntämisen pariin. Verkkoluotsikoulutuksia järjestettiin vuonna 2013 yhteensä 16 kpl. Verkkoluotsien kouluttajana toimi Nettimuoti Marjatta Laine, Nettimuori. Ryhmäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 15 eri kansalaisopistoissa. Lisäksi verkkoluotseille järjestettiin lisäkoulutuksia Varkaudessa, jonne osallistui 8 henkilöä sekä Haapavedellä, jossa oli mukana 26 osallistujaa.

Projekti on saanut huomiota paikallislehdissä ja alueradioissa sekä valtakunnallisella tv-kanavalla. Projektin nettisivut ovat osoitteessa www.maajakotitalousnaiset.fi/nettiohoi.

Jäsenrekisteri ja toiminnanohjausjärjestelmä

Jäsenrekisteriprojekti on jatkunut rekisterin kehittämistyönä. Työ on vienyt resursseja odotettua enemmän, ja käyttöönotto viivästynyt. Se käyttöönotto alkaa aikaisintaan vuoden 2014 syksyllä. Myös uuden toiminnanohjausjärjestelmän kehitystyö on viivästynyt ja sen arvioitu käyttöönottoaikajankohta on vuoden 2014 loppupuolella.

Hankkeet

Metsästä voimaa – kampanjan suunnittelu ja materiaalintuotanto, rahoittaja Suomen Metsäsäätiö